

5. Font de Sant Roc

La recuperació de la Font de Sant Roc correspon també a les feines, entre d'altres, de l'Escola Taller Serralada de Marina. L'actuació va consistir en l'arranjament d'una zona de 1700 m² que es trobava envoltada de construccions irregulars i abocaments. Les tasques van incloure la construcció d'una nova font, amb murs aplacats de pedra, i la neteja i rehabilitació dels dos dipòsits existents, ara utilitzats per l'obtenció d'aigua de rec i contra incendis.

1998 Font de Sant Roc



6. Àrea de Lleure de la Font de l'Alzina

L'Àrea de Lleure de la Font de l'Alzina, de 2800 m² era una zona que funcionava normalment malgrat que es trobava en un estat de conservació deficient i amb una ocupació irregular. Les actuacions (a càrrec de l'Escola Taller Serralada de Marina), van consistir en la demolició de les infraestructures que ja existien, la construcció de murs aplacats nous, l'ajardinament de la zona amb parterres i la plantació de diferents bardisses i arbres (alzines principalment). També la construcció d'aparcaments i la col·locació de nombroses taules de fusta tractada, barbacoes, aixetes i un bar d'obra han permès ordenar l'ús de la principal àrea de picnic forestal de la nostra ciutat.

1998 Àrea de Lleure de la Font de l'Alzina



7. Àrea de Serveis de Font de l'Alzina

La realització de l'Àrea de Serveis de la Font de l'Alzina, de 9800 m² de superfície, va sorgir per recuperar una zona cremada d'antics horts al camí de Font de l'Alzina. Les tasques de construcció van ser a càrrec de l'Escola-Taller Can Manent I. Es va treballar per tal de fer més accessible la zona mitjançant moviment de terres i la construcció d'unes escales de travesses que facilitaven la comunicació entre les dues grans terrasses preexistents. La plantació d'arbres de diferents espècies i la col·locació de taules de picnic de fusta tractada, papereres i jocs infantils van completar l'actuació.

2000 Àrea de Serveis de Font de l'Alzina



8. Pla de les Alzines

L'arranjament de el Pla de les Alzines, l'entrada natural a les instal·lacions del Poblat Ibèric Puig Castellar, afecta a una superfície de 400 m². Dins del programa LIFE de la Unió Europea, l'actuació ha estat encaminada a potenciar el seu paper de mirador, a més de l'adequació de la zona per a la celebració d'esdeveniments com ara la Festa llera. Cal destacar la realització de rases per a la canalització d'aigua de pluja, la plantació d'arbres de gran mida, la col·locació de bancs de pedra i la construcció d'un plataforma, de fusta tractada, que permet gaudir d'una visió espectacular de la ciutat i del Besòs.

2000 Pla de les Alzines



9. Riera de Can Calvet

La recuperació de 9000 m² de la Riera de Can Calvet, va ser realitzada per l'Escola Taller Can Manent III. En un espai afectat pels abocaments d'aïdats i de residus de la construcció, es va començar l'actuació buscant el nivell original del sòl. La recuperació i neteja de la riera ha permès la reintroducció d'espècies autòctones com ara salzes, alocs i garrofers, entre d'altres. A més s'ha millorat l'accés peatonal a la zona pel carrer Aragó i mitjançant les escales que comuniquen la Riera amb el Mirador de Can Calvet.

2002 Riera de Can Calvet



10. Mirador dels Ibers

El Mirador dels Ibers s'ha creat per donar resposta a una necessitat dels veïns i veïnes de Can Franquesa que ja utilitzaven la zona com espai de descans i passeig. L'actuació ha estat realitzada per l'Escola-Taller Can Manent III i l'Associació per a la Promoció i la Inserció Professional (APIP), dins del Programa LIFE i amb el suport de la Diputació de Barcelona. Es tracta de l'ordenació de 1300 m², mitjançant la millora de l'accessibilitat de la zona, la creació d'un mirador i un passeig que serà punt d'inici dels itineraris guiats al Poblat Ibèric del Puig Castellar.

2003 Mirador dels Ibers



11. Parc Sandino i entorn del Dipòsit de Can Franquesa

La recuperació del Parc Sandino, de 7800 m², ha estat realitzada, entre d'altres, per l'Escola-Taller Can Manent III i l'Associació per a la Promoció i la Inserció Professional, dins del programa europeu LIFE. L'actuació ha consistit en la creació de dos noves zones de jocs infantils, un àrea de picnic, la rehabilitació de murs de contenció i de les instal·lacions de llum i aigua. S'han col·locat baranes de fusta tractada, bancs i papereres. Pel que fa a la vegetació, s'han podat els arbres existents i s'han fet noves plantacions amb un nombre important d'arbres i arbusts. Per altra banda, i amb la col·laboració de l'empresa AGBAR, s'han dut a terme els treballs de millora paisatjística de l'entorn del Dipòsit de Can Franquesa amb la plantació d'alzines, roures i sureres que redueixen, a més a més, el risc per incendis forestals.

2003 Parc Sandino i entorn del Dipòsit de Can Franquesa



12. Les reforestacions

La reforestació de la Serralada de Marina es porta a terme mitjançant diferents actuacions impulsades per l'Ajuntament i les entitats, però són especialment importants les activitats de reforestació que, lligades a l'educació ambiental, fan les escoles. D'entre les que hi participen més activament destaquen l'Escola Verge de les Neus, el CEIP Les Palmeres, el CEIP Pallaresa, l'IES Numància, l'IES Ramon Berenguer, i el Centre Excursionista Puig Castellar. Algunes de les zones on han actuat són el Parc de la Bastida, el Camí de Sant Jeroni de la Murtra, l'entorn de la Font de Sant Roc, el Torrent de la Llevadora i el Torrent de les Bruixes.

Les reforestacions

Col·laboren:

- Associació per a la Promoció i Inserció Professional (APIP)
- Grameimpuls (Escola Taller Can Manent)
- Agrupació de Veïns de Can Franquesa
- Associació de Veïns d'Olivares
- Associació de Veïns de Can Franquesa



Direcció: Tomàs Carrion
Coordinació: Francesc Bernet
Equip redactor: Rita Ferreres, Jose Enrique Torres, Amparo Benjumea
Disseny i producció: Art comunicació

MARINA

Santa Coloma de Gramenet · Municipi sostenible

PROGRAMA DE RESTAURACIÓ D'ÀREES PERIURBANES I FONTS NATURALS RECONEGUT PEL COMITÈ HÀBITAT DE NACIONS UNIDES



Pla de les Alzines del Poblat Ibèric Puig Castellar

Paper reciclat





Aquest número de la revista "Marina" que teniu a les vostres mans està dedicat de forma monogràfica al "Programa de Restauració d'Àrees Periurbanes".

Des de l'any 1995, amb el començament de la rehabilitació de la Font de l'Alzina, fins avui, amb la

inauguració d'aquest nou parc Sandino i del mirador dels Ibers a Can Franquesa, s'han dut a terme, com veureu en aquestes pàgines, un bon nombre d'actuacions per gaudir del Parc de la Serralada de Marina.

Les àrees forestals que estan a prop de les nostres cases necessiten un tracte especial, perquè són també les zones de muntanya més freqüentades per la població. La creació d'espais d'oci en aquestes àrees, que anomenem "periurbanes", és un contrapunt perfecte per la ciutat i és, també, la manifestació de la voluntat clara de recuperar uns espais verds, restaurar-los i protegir-los.

L'any 1995 convergien, per una banda, una situació de degradació evident del nostre entorn forestal i una manca de figures de gestió i protecció, i, per una altra, la possibilitat de portar endavant un projecte de formació pels joves colomenes en un àmbit de treball forestal.

L'any 2003 ens trobem amb una feina ben feta: Miradors, berenadors, àrees de joc i reforestacions; i un Pla Especial de Protecció de la Serralada de Marina que dota aquest entorn d'una figura de Parc Natural. Paral·lelament un nombre molt important de persones, joves majoritàriament, a través de les Escoles Taller i de l'APIP han mantingut els nivells de treball al Parc de forma continuada i han consolidat camins d'inserció professional.

Les entitats cíviques de tots els barris han participat en el disseny d'aquests projectes, junt amb els tècnics i les empreses que han realitzat les tasques més delicades.

El camí de Santa Coloma de Gramenet envers l'Agenda 21 està farcit de moltes bones iniciatives i aquesta que us presenta la revista és una de les més significatives. Tant és així, que el Comitè Habitat de Nacions Unides l'ha reconegut com a una "bona pràctica" per a la sostenibilitat.

Aquest és el camí que l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet ha de seguir impulsant pel desenvolupament sostenible a la ciutat i aquesta és la feina en la que us proposo que participeu. Felicitats a tots i a totes i endavant.

Bartomeu Muñoz i Calvet
Alcalde de Santa Coloma de Gramenet



QUÈ ÉS EL PROGRAMA DE RESTAURACIÓ D'ÀREES PERIURBANES I FONTS NATURALS?

El Programa de Restauració d'Àrees Periurbanes i Fonts naturals es va dissenyar al 1994 per cercar solucions a diferents problemes ambientals i socials: La presència d'abocadors incontrolats a la zona forestal i periurbana, la necessitat de zones verdes i d'oci, l'atur i la falta de professionalització dels joves de Santa Coloma i la necessitat de conscienciació ciutadana i d'implicació social en els problemes mediambientals de l'entorn urbà. Tot això es va produir en un moment en el que les sensibilitats de la comunitat respecte els temes ambientals començaven a ser evidents a la nostra ciutat.

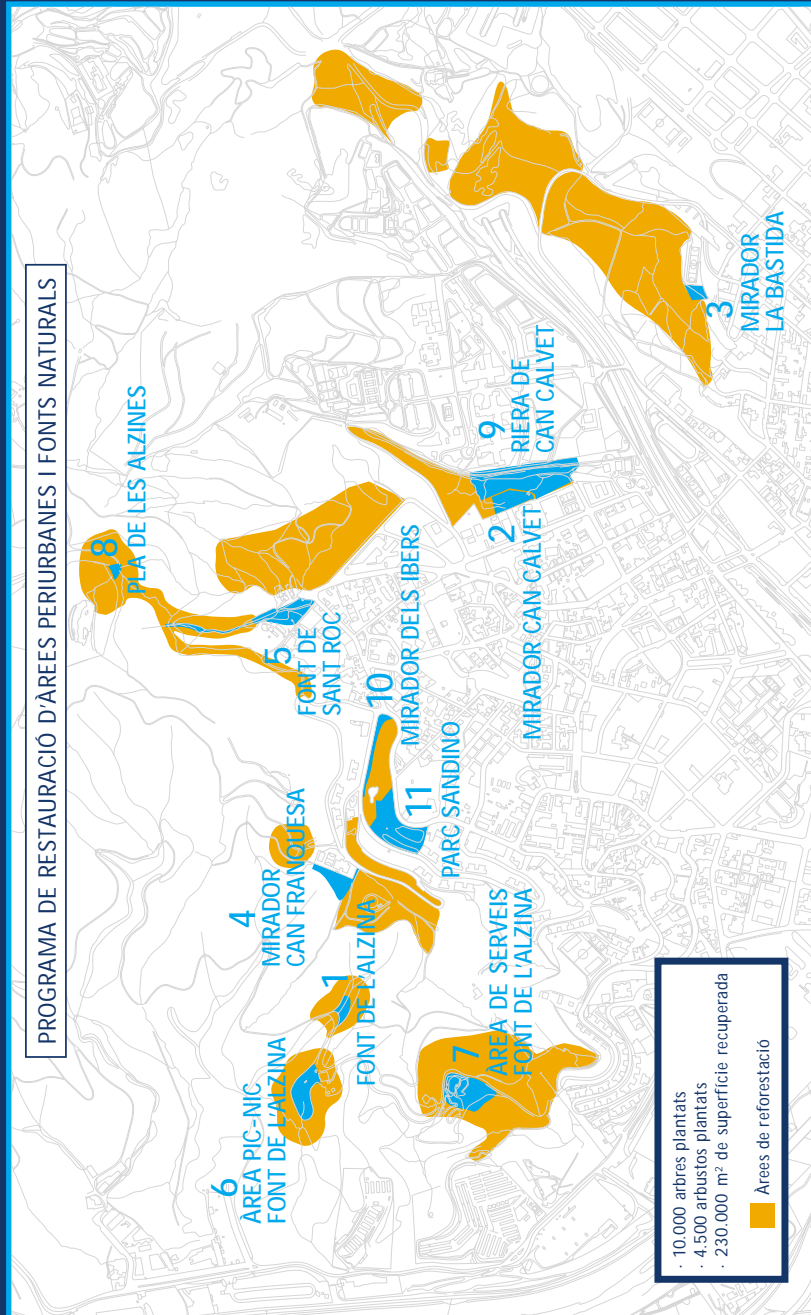
El Programa de Restauració d'Àrees Periurbanes ha permès reduir la despesa destinada a l'eliminació dels abocaments incontrolats, ha millorat la qualitat de vida de 60.000 persones que poden accedir de manera directa a les noves àrees d'oci, ha reduït l'impacte sobre la zona forestal i ha millorat la situació de la fauna i la flora. D'altra banda, el model de parc periurbà que s'ha establert és respectuós amb l'entorn, tant pel que fa a les espècies utilitzades com als materials emprats a la construcció.

D'aquesta experiència hem après, entre d'altres coses, que és necessari i totalment desitjable que s'estableixi una col·laboració estreta entre l'Ajuntament i les entitats cíviques i veïnals de la zona abans de portar a terme les iniciatives. Poden així expressar les seves opinions i necessitats vers el projecte i és poden aconseguir efectes mediambientals, a nivell global, mitjançant projectes a escala microurbànica.

El resultat d'aquest treball en comú permet la conservació posterior dels espais recuperats i la consolidació dels models de intervenció en el territori.

El Programa de Restauració d'Àrees Periurbanes de Santa Coloma de Gramenet va rebre els reconeixements de pràctica GOOD el 1998 i BEST en l'any 2002 al Concurs de Bones Pràctiques per a la Sostenibilitat de Nacions Unides.

MAPA DE SITUACIÓ



1. Font de l'Alzina

L'Ajuntament, mitjançant l'Escola Taller Besòs-Marina, va portar a terme la recuperació de la Font de l'Alzina. Les actuacions van consistir en l'arranjament de 860 m² que incloïen la construcció d'una nova font i la col·locació de bancs i taules de mamposteria i fusta de pi tractada. La millora d'aquest conegut espai va incloure, també, la plantació d'arbres i arbusts autòctons i la neteja de la mina d'aigua, així com la millora dels camins d'accés.

1996



Font de l'Alzina



2. Mirador de Can Calvet

El Mirador de Can Calvet, una superfície de 2800 m² al final del carrer Laredo, antic abocador de runes, i que servia per a l'aparcament de vehicles, és avui una realitat gràcies al treball de l'Escola Taller Besòs-Marina. Allà es van plantar, principalment, espècies aromàtiques mediterrànies i el parc es va dotar de bancs, boques de reg, una font, aparcaments per als veïns i unes escales que comuniquen amb la zona forestal. La implicació i col·laboració dels veïns i veïnes en la fase de projecte va ser, i és avui dia, molt important.

1996



Mirador de Can Calvet



3. Mirador de La Bastida

El Mirador de La Bastida està construït sobre un espai de 1380 m² de superfície, que servia inicialment de zona de pas i que presentava alguns arbres (ledoners) d'una plantació anterior. L'Escola Taller Besòs-Marina va dur a terme les tasques de recuperació. Es tracta d'un parc urbà de transició a la zona forestal que té una estructura de mirador a Torribera i de zona de descans. La col·locació de traveses de tren formant camins, bancs, papereres i el disseny d'una zona amb vegetació arbustiva ha creat un ambient força agradable de tranquil·litat i contemplació del paisatge amb el Poblal Ibèric al fons.

1996



Mirador de La Bastida



4. Mirador de Can Franquesa

La creació del Mirador de Can Franquesa va consistir en la recuperació de la zona de 3500 m² per on, antigament, l'autobús feia el canvi de sentit al carrer Menorca. L'Escola Taller Serralada de Marina s'encarregà dels treballs d'eliminació de l'asfalt i del disseny d'un parterre central, de la instal·lació de diferents jardineres i de la plantació d'una petita pineda. També es van plantar tiHers, alzines i cirerers d'arboç. Els bancs per descansar, una font d'obra, els jocs infantils, les pistes de petanca, les taules de picnic, les baranes de protecció i les papereres, entre d'altres, acaben conformant un dels espais emblemàtics del barri de Can Franquesa.

1998 Mirador de Can Franquesa

